

Kolokvium Česká a slovenská vzájemnost v profesionálním divadle po roce 1993

Marek Lollok

Česká a slovenská vzájemnost v profesionálním divadle po roce 1993. 3.–4. listopadu 2016, Divadelní ústav, Bratislava.

[depeše]

Ve dnech 3. a 4. listopadu 2016 se v slovenském Divadelním ústavu konalo mezinárodní odborné kolokvium *Česká a slovenská vzájemnost v profesionálním divadle po roce 1993*. Kolokvium pod záštitou ředitelky ústavu Vladislavy Fekete se uskutečnilo jako první větší akce víceletého projektu „Česká a slovenská vzájemnost v profesionálním divadle“, který realizuje Centrum výzkumu divadla DÚ. K hlavním projektovým cílům patří výzkum práce českých divadelníků na Slovensku a slovenských v Česku – a právě k tomuto tématu se vztahovalo nejvíce referátů.

Lubica Krénová promluvila o herectví a režiiích Martina Huby v českém divadle, Nora Nagyová o režijní a scénografické stránce inscenací Martina Čičváka v Divadle na Vinohradech, Eva Kyselová věnovala pozornost „českým“ dramaturgicko-režijním souvislostem Lubomíra Vajdičky a Vladimíra Strniska, Tatjana Lazorčáková hovořila o slovenských režisérech (např. Peteru Gáborovi, Dodovi Gombárovi, Rastislavu Ballekovi, Ondreji Spišákovi, Michalu Spišákovi aj.) v divadlech na Moravě a ve Slezsku, načež navázal Marek Lollok příspěvkem zaměřeným už výhradně na Gáborovu dlouholetou spolupráci s ND Moravskoslezským a Komorní scénou Arénou v Ostravě a Martin Macháček připomenul éru Mariána Amslera v brněnském HaDivadle. Úspěšné inscenaci *Maryša* Lu-

káše Brutovského ve zmíněném divadle (prem. r. 2014) se s ohledem na různé inscenační tradice zaměřila Jitka Šotkovská. Českým tvůrcům na Slovensku byl věnován poněkud menší prostor (což odpovídá jisté asymetrii panující v oné „česko-slovenské vzájemnosti“): Lenka Dzadíková promluvila o českém (loutkařském) scénografovi Marku Zákosteckém režirujícím v činoherním divadle v Prešově, Martina Ulmanová o Pitúnského slovenských inscenacích *Komora*, *Večer nad městem* a *Ignorant a šlehanec*, slovenskými režiiemi Davida Jařaba se zabýval Milo Juráni. O dlouholeté spolupráci česko-slovenského loutkařského tandemu herce, autora a režiséra Karla Brožka se slovenskou scénografkou a kostýmní výtvarnicí Annu Cigánovou mluvila Nina Malíková.

Jinak než na konkrétní osobnosti zaměřili své příspěvky Michal Zahálka, který pod výmluvným názvem „Tráva zelenější?“ – z českého pohledu – porovnával produkci české a slovenské divadelní literatury posledních let, Iva Mikulová rekapitulující historii i současnosti divadelního festivalu Setkání/Stretnutie ve Zlíně a Marek Godovič, jenž přiblížil slovenské inspirace v inscenacích *Sclavi/Emigrantova píseň* a *Čekárna* divadelního studia Farma v jeskyni. S tématem konference programově polemizoval příspěvek Martina Bernátka a Tatiany Brederové představující

metodicky poněkud spornou (protože se sugestivními anketními otázkami pracující) sondu do problematiky sebereflexe identit slovenských tvůrců a tvůrkyň působících v Česku. Jejich kritika esencionalistického pojetí české a slovenské identity, které údajně nemá oporu ve faktické situaci, pro niž je příznačná spíše celistvost relativně malého kulturního prostoru České a Slovenské republiky, vzbudila u publika ohlas, přičemž se ukázalo, že nejde o názor ojedinělý. Jisté výhrady k „umělosti“ konceptualizace tématu tak, jak to učinil název bratislavského kolokvia, resp. celého projektu, se totiž příležitostně objevily i u jiných přednášejících (např. Tatjany Lazorčákové). Nabízí se však také argument pro stávající pojetí: pro předmět zkoumání bylo třeba pragmaticky stanovit jistý relativně přehledný konkrétní rámec – byl zvolen „osvědčený“, byl spíše mimoumělecký

teritoriálně-národnostní přístup (k němuž by se asi stěží hledala jiná nosná a konsenzuální alternativa). Zda tento tradiční model *a priori* nějak zkresluje výsledky bádání je nutno, domnívám se, rozhodovat nad každým jednotlivým příspěvkem zvlášť.

Z avizovaných 17 příspěvků k tématu bylo v bratislavském Štúdiu 12 ve dvou dnech proneseno celkem 15 (z jednání se na poslední chvíli omluvily Michaela Mojžíšová a Martina Mašlárová s tématem „Česko-slovenské operní inspirace po roce 1993, resp. Kritici překračující hranice“); nezanedbatelný počet z nich tvořily referáty z rukou absolventů brněnské divadelní vědy. Bude možné se k nim vrátit ještě v textové podobě, neboť na rok 2017 je plánováno vydání sborníku přednášek z kolokvia, jehož editorem bude hlavní organizátor a moderátor československého teatrologického setkání Karol Mišovic.